SALVERDA
BOUW

Opnamerapport restauratie mockup gevelrestauratie

Project
S04622 ARTIS Aquarium AMSTERDAM

Contactpersoon
5.1, 2, e

Referentie
2209-09494

Versie
0.1

't Harde
14 september 2022

Datum
14 september 2022

Referentie
2209-09494- v 0.1

Document vrijgave

Door:	Naam:	Functie:	Datum:	Paraaf:
Opgesteld	5.1.2e	Planvoorbereider Restauratie	13-09-2022	(invulveld)
Gecontroleerd				
Vrijgegeven				

Revisiebeheer

Revisie nummer:	Wijzigingen:	Datum:	Opgesteld door:
0.1	Opstellen document	13-09-2022	WB

Distributie

Aan:	Aantal:	Wijze:	Afkorting:
Opdrachtgever			
Venema			
Verlaan en Bouwstra			
d = digitaal			

Inhoudsopgave

Document vrijgave 2
Revisiebeheer 2
Distributie 2

1 Projectgegevens 4

1.1 Monument en projectinformatie 4
1.2 Namen en adressen Opdrachtgever 4

2 Wijze van realisatie mock-ups 5

2.1 Aanleiding 5
2.2 Werkwijze proefopstelling mock-ups 6
2.3 Posities behandelingen: 8
2.4 Gebruikte materialen 9
2.5 Resultaat 11

3 Beoordeling 12

4 Vervolg proef gevels 15

5 Vervolgproces 20

1 Projectgegevens

1.1 Monument en projectinformatie

Gebouw/ projectinformatie:

Onderdeel:	**Naam:**	
Objectnaam	Aquarium ARTIS	
Adres	Plantage Middenlaan 53	Amsterdam
Monumentnummer	4108; complexnummer 518277 ARTIS	
Contactpersoon/ beheerder monument	ARTIS	
Bruto vloeroppervlak	(invulveld) m2	
Bouwjaar	1881	
Kadastraal nummer	5142	
Datum inspectie	13-09-2022	
Uitgevoerd door	M&A Amsterdam, ARTIS, BBN en Salverda	
Weersgesteldheid	21gr zon	
Toegankelijkheid	maaiveldniveau	

1.2 Namen en adressen Opdrachtgever

Naam	ARTIS Amsterdam
Adres	Plantage Middenlaan 53
Postcode en plaats	1018 DC Amsterdam
Contactpersoon	5.1.2e
E-mail	5.1.2e @artis.nl
Telefoon	5.1.2e

2 Wijze van realisatie mock-ups

2.1 Aanleiding

De stucwerkgevels aan de onderzijde ontdaan van verf. Met het blootleggen van de ondergrond is de vraag gesteld of het verstandig is om de gevels weer dekkend wit te behandelen zoals in het contract met Salverda is opgenomen.

Deze omschrijving is naar aanleiding het uitvoeren van de mock-up voor de vervolgbehandeling van de gevels/ Het betreft zowel de natuursteen- als ook de stucwerkgevel. De mock-ups moeten antwoord geven op de volgende vragen:

- hoofdvraag voor de uitvoering; welke behandeling / herstel maatregelen doen het meeste recht aan het behouden van historische waarde;
- Bepalen van eindbeeld voor de gehele gevel (verwachtingsmanagement)
- Werkwijze en uitgangspunten voor herstelmaatregelen; materiaal, gereedschapskeuze en verhoudingen in samenstellingen.

Voor het behouden van historische waarde is ons uitgangspunt de restauratieladder. In basis gegaan we uit van trede 1. Conserveren en onderhoud. Repareren uitsluitend waar dat technisch noodzakelijk is.

Restauratiecategorie:	**Toelichting:**	**Van toepassing**
1. Conserveren/ onderhoud	Uitgangspunt is het contract, mock-up moet duidelijkheid geven of er een contractwijziging noodzakelijk is met de kennis en voortschrijdende	☒

		inzichten van nu.	
2. Repareren		*Terughouden en technisch noodzakdelijk. De gevels van zowel het stucwerk als natuursteen vertonen zichtbare schades die weer zorgen voor vervolgschades. Het doel is om zoveel mogelijk te handhaven en oorspronkelijk te maken.*	☒
3. Vernieuwen	a. kopiëren	Zelfde vorm, zelfde (gelijksoortig) materiaal, zelfde verbindingstechniek	☐
	b. imiteren	Zelfde vorm, ander materiaal en/ of andere verbindingstechniek	
	c. verbeteren	Verbeteren prestatie; oorspronkelijke of aangepaste vorm, ander materiaal en/ of andere verbindingstechniek.	

2.2 Werkwijze proefopstelling mock-ups

Op 12 september is door Venema Restauratie een proef gedaan om mock-up gevel te realiseren. Deze oefening is bedoeld om een succesvol totaal gevelmock-up te realiseren.

Situatie voor proefmock-up

1Situatie voor 12-09-2022

2 Situatie voor 12-09-2022

3 Overzichtsfoto situatie voor 12-09-2022

2.3 Posities behandelingen:

Luchtgommen volledig blok

Luchtgommen blok A288 voor de helft

Mortelreparatie stucwerkgevel

Mortelreparatie Natuursteen Blok nummer A281

2.4 Gebruikte materialen

4 Luchtgom materiaal 0.1-0.3 mm

5 Gebruik 3 kleuren zand

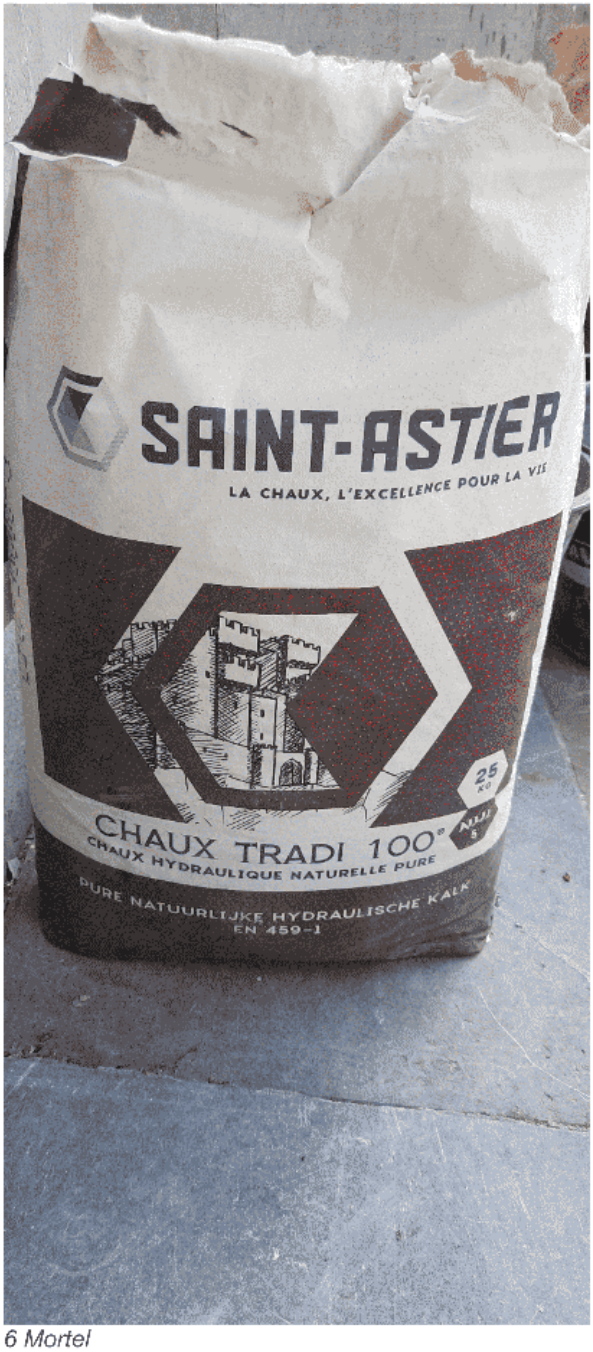
SAINT-ASTIER
LA CHAUX, L'EXCELLENCE POUR LA VIE
CHAUX TRADI 100
CHAUX HYDRAULIQUE NATURELLE PURE
PURE NATUURLIJKE HYDRAULISCHE KALK
EN 459-1
25 KG

6 Mortel

2.5 Resultaat

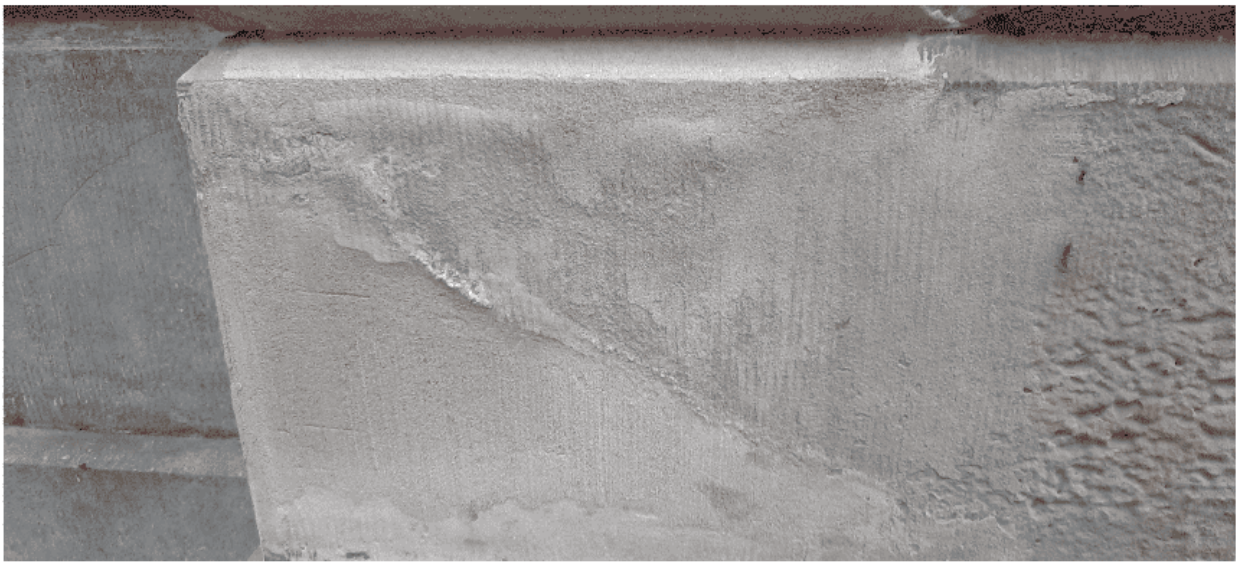

7Mortelreparatie na dag 1 (let op zout uitbloei)

8 Luchtgommen op halve blok

3 Beoordeling

Op 13 september 2022 zijn de proeven beoordeeld door, 5.1.2e ,(Verlaan en Bouwstra) 5.1.2e (M&A Amsterdam) 5.1.2e , (M&A Amsterdam) 5.1.2e , (ARTIS) 5.1.2e (ARTIS), 5.1.2e (BBN) en 5.1.2e (Salverda) beoordeeld. Bij de foto's zijn de bevindingen opgenomen en aanbevelingen opgenomen.

Portland – zilverzand reparatie. Afgekeurd. Frijnslag komt niet overeen met wat in oorspronkelijke is aangebracht.

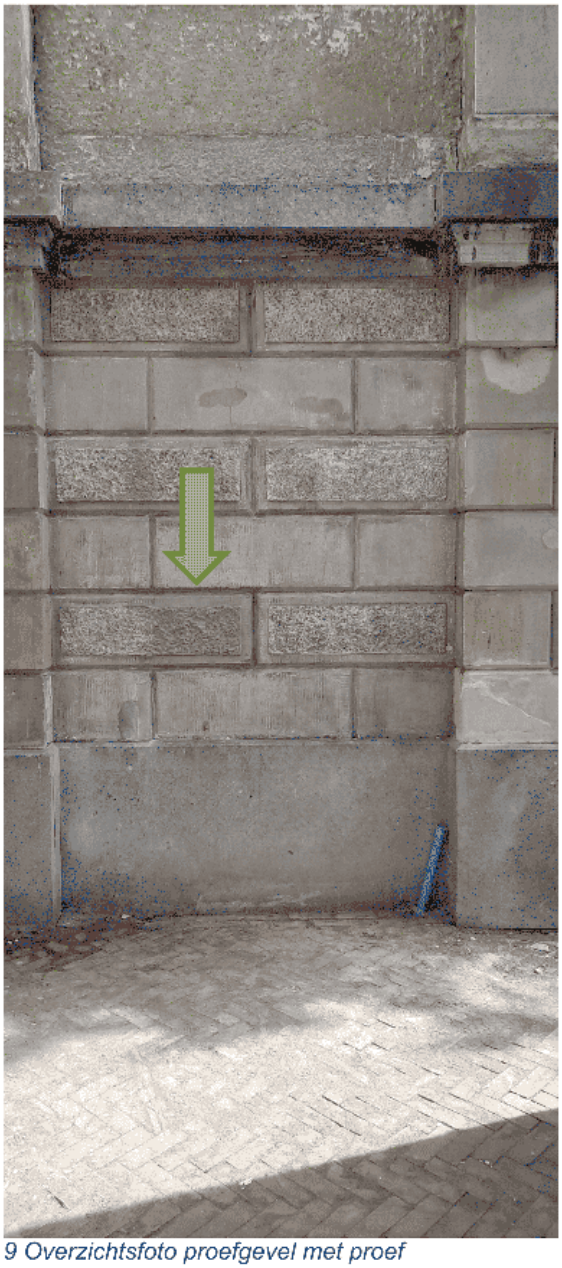

9 Overzichtsfoto proefgevel met proef

10 Detailfoto resultaat

Het luchtgommen reinigt te intensief. Hier moet behoudender gereinigd worden. -> zie ook vervolg mock-up gevel.

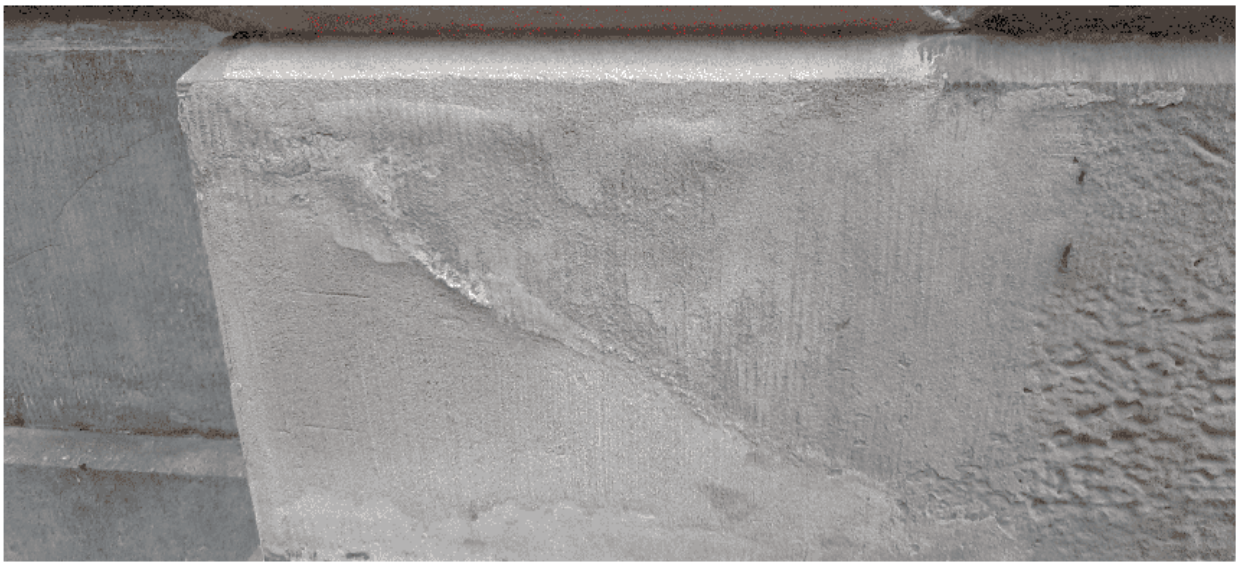

Kleur mortel nog niet bevredigend. Komt dit door droogtijd (te kort?) aandachtspunt bij mengverhouding en het (bij)kleuren in de vervolgreparaties.

4 Vervolg proef gevels

Voor de totaal mock-up gevel (inclusief schilderwerk en dergelijke) worden er nog een aantal acties verlangd om te komen tot een totaal aanpak van de gevel. Onderstaande acties worden verricht door de Venema Restauratie.

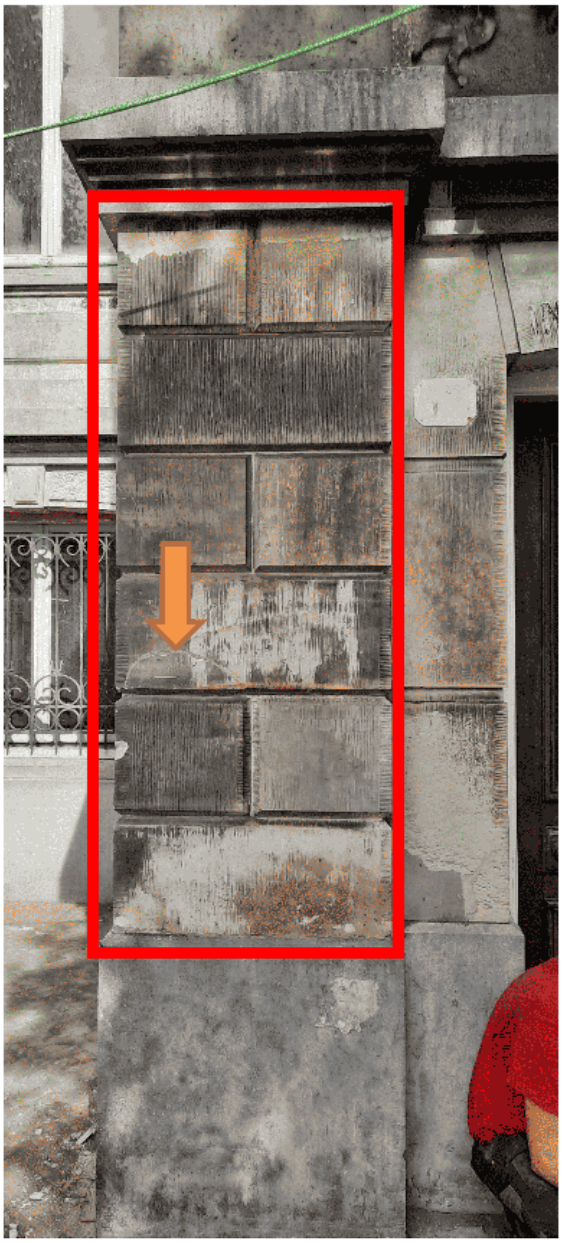

- Blok A023 dook vervangen, herstel door middel van inboeten.
- Volledige penant ontstoren zodat een evenwichtig beeld ontstaat.

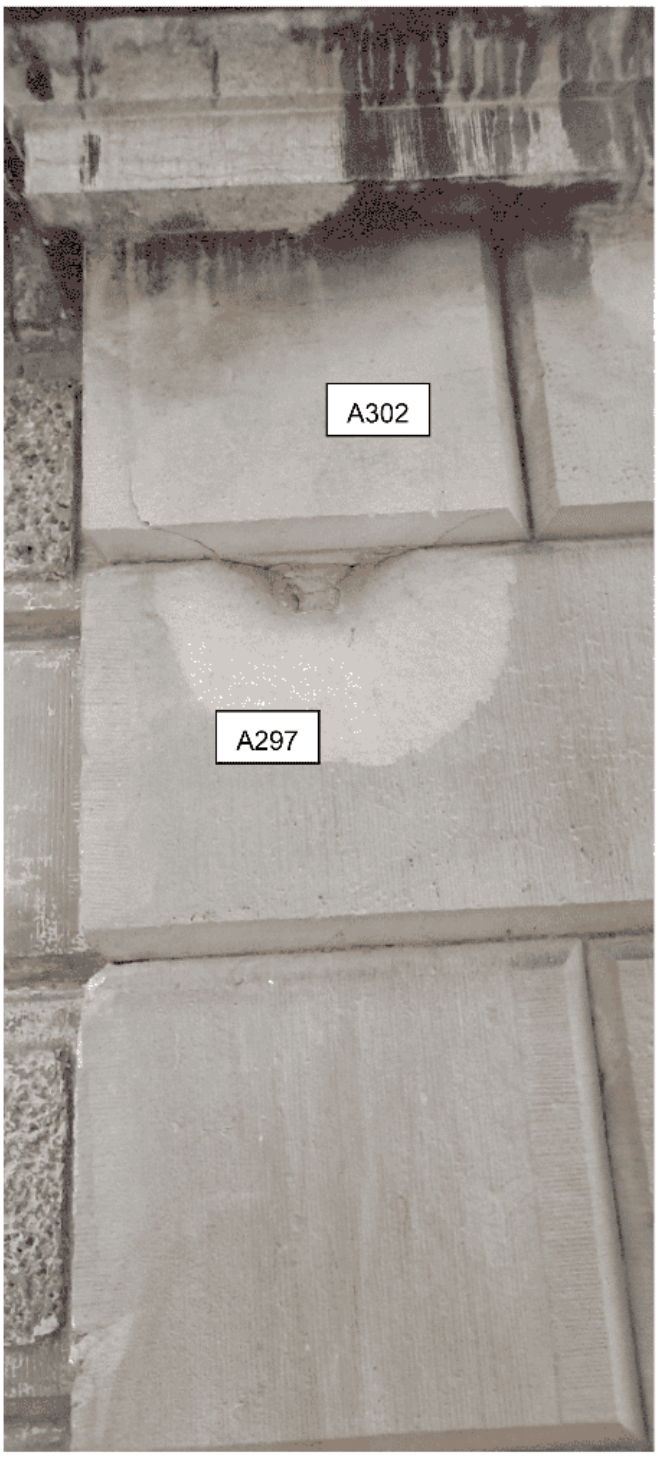

- Blok A297 Dook vervangen en herstel door inboeten
- Blok A302 Dook vervangen en mortelreparatie

- Blok A040 Dook vervangen herstel door inboeten

- Blok A295 – uitsluitend reliëf terughoudend luchtgommen

- Reparatie stucwerk gevel waarbij frijnslag en afwerking overeen moeten komen met de aanwezige frijnslag zowel horizontaal als verticaal.

5 Vervolgproces

Het vervolg proces is onder leiding van [redacted]. Puntsgewijs is het vervolgproces als volgt:

- 6 september 2022 – Overleg [redacted] – L[redacted] over historische waarde gevels en vervolg behandeling. Hier is de wens en voorstel uitgesproken dat de stucwerk gevel bij voorkeur niet dekkend wit behandeld gaat worden. Dit is een wijziging op het bestek en contract
- 12 september 2022 – proefvlak ten behoeve van mock-up gevel uitgevoerd
- 13 september 2022 – overleg en beoordeling M&A
- 14 september tot 3 oktober 2022 – uitvoering mock-up door Salverda/Venema
- 27 september afspraak met [redacted] voor mortelkeuze met [redacted] / Salverda
- 4 Oktober technisch overleg met [redacted] / [redacted] / Salverda / Venema voor totaalplan gevels
- Oktober – november werkplan aanpak gevels opstellen. Uitvoering wordt meegenomen in totaal procesplanning. Waarbij mogelijk rekening gehouden wordt met klimatologische omstandigheden.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 4, 12, 20